

novice

Leto VII. - št. 2

KOČEVJE 6. januarja 1962

Cena 20 din

Izobraževanje in kulturno prosvetno delo v Ribniški komuni

V času, ko razvijamo komune v osnovne skupnosti državljanov in jim s tem poverjamo tudi skrb za kulturni razvoj njenih prebivalcev, opazamo, da odnos komun do izobraževanja in kulturno prosvetnega dela ni povsod enak. To pa zato, ker v nekaterih komunah ljudsko prosvetno delo in izobraževanje ni izvršilo svojega poslanstva, da bi v komuni začutili pomen in vlogo tega dela, pa tudi zato, ker nekatere komune nimajo do kulturno izobraževalnega prizadevanja pravega razumevanja. Marsikje še sedaj ni urejeno, da bi podjetja dajala svoj določen prispevek za izobraževanje in zato večkrat ni finančnih sredstev za sprejemanje in urejanje novih oblik ljudsko prosvetnega dela.

Delavska univerza v Ribnici ima za seboj že lepe uspehe. V pretekli sezoni je organizirala vrsto predavanj, tečajev in seminarjev. S pomočjo SZDL je predvajala številne ozkotračne filme in izvršila nešteto predavanj po naših vaseh, čeprav so bili pogoji, v katerih je opravljala svoje kulturno poslanstvo, precej slabi. Društvo Svoboda je naštudiralo dve igri. To pa je bilo tudi vse. Društvo Partizan je izvedlo tekom leta precej tekem v košarki, rokometu, namiznem tenisu itd., vendar je to društvu premalo množično.

V zadnjih letih je Ribnica industrijsko precej napredovala. Zato ima tudi močne gospodarske kolektive. Tudi na osemletki je veliko prosvetnih delavcev, vendar je v Ribnici zelo težko dobiti ljudi za prostovoljno kulturno prosvetno in izobraževalno delo. Največja pomanjkljivost pri tem delu je bila v tem, da ni bilo programsko. Sindikati, množične organizacije in društva bi morala imeti za to delo določen program in to tudi za daljšo dobo, kjer bi se upoštevale vse potrebe komune. Tako pa je bilo delo le boj nenadno in kampanjsko. Velika pomanjkljivost pri kulturno izobraževalnem delu je tudi v tem, da se držimo starih klasičnih oblik. N. pr. pri Svobodi igre, pevski zbor in nič več. Svet Svobod in prosvetnih društev Slovenije vidi uspeh ljudsko prosvetnega dela v klubih. Z izkoriščanjem sodobnih predvajalnih sredstev, kot so to radio, film, magnetofon, televizija in s spremljanjem novih delovnih oblik, bi tudi v Ribnici začeli širši krog sodelavcev v kulturno prosvetno delo. Pravilna organizacija klubskega dela, bi lahko zaktivizirala ljudi, ki so za stare klasične dejavnosti pasivni. Klub je nova oblika, ki združuje staro in novo. Tako pa večkrat ovirajo kulturno de-

lo kulturno prosvetno delo sami, ki se ne morejo otresti starih nazorov. V Ribnici imamo ljudi, ki so zmožni dati klubu prvi vzpon in ga voditi s pestrim, zabavnim, poučnim in vzgojnim programom vso sezono. Poleg tega imamo kinoprojektor za ozkotračne filme, ki bi ga lahko uporabljali za klubsko dejavnost. V široko klubsko dejavnost bi lahko vključili tudi skrb za zabavno in družabno življenje, n. pr. plesni večeri, s katrim kulturnim programom. S tem bi v mladih vzbujali zanimanje za prosvetno delo.

V Ribnici imamo sedaj krasno letno gledališče, katero ne sme ostati neizkoriščeno, ampak postati mora središče kulturnega in zabavnega življenja. To pa ne bomo dosegli brez programskega dela in bi morali misliti na to že sedaj. Dobro bi bilo, da bi se z delom vključili v tekmovanja, katera organizira okrajni svet Svobod in prosvetnih društev v Ljubljani. S tem bi bili deležni številnih gostovanj. Imamo tudi obširno knjižnico s 4350 knjigami. Stalnih bralcev je pa samo 425 in to večje število šolske mladine. Tudi tu bi bilo treba dvigniti krog bralcev, zlasti med odraslo mladino, katere bi pridobili z organizacijo literarnih in recitacijskih večerov. Mogoče bi bila privlačna oblika za mlade tudi prireditve »Kaj veš, kaj znaš?« ali »Spoznavaj svoj domači kraj«. To bi bile oblike, ki bi zajele širok krog ljudi. Z njimi bi spoznali vse tiste, ki imajo veselje za kulturno prosvetno delo in bi tako dobili širši krog sodelavcev. Samo taka prizadevanja bodo znova sproščala nove progresivne sile in to v glavnem mladino.

Ako dajemo obračun kulturno prosvetnega izobraževalnega dela v Ribnici smo grešili največ s tem, da delo ni bilo programsko, ozko (delo samo nekaterih);

brez skrbi za vzgojo novih kadrov in brez vključevanja mladih. Tako se je mnogokrat zgodilo, da smo dali v odbore mlade ljudi, potem pa smo jih prepustili same, brez pomoči in izjavi, da ni nič z njimi.

Pri kulturno prosvetnem delu ima velik delež tudi SZDL, ki lahko preko svojih odborov poskrbi za idejni dvig svojih članov. Večjo skrb bi morali posvetiti temu delu tudi sindikati in to pri izobraževanju delavske mladine, do katere Delavska univerza in SZDL ni še našla prave poti za tesnejše stike.

Samo z vsestranskim prizadevanjem bomo imeli lahko večje uspehe pri tem delu, ker v Ribnici opažamo indiferentnost do prosvetnega dela med vodilnimi uslužbenci v podjetjih in tudi nekaterimi prosvetnimi delavci. Tu vlada miselnost, da je treba vse sile osredotočiti v industrijo. Mnenja pa sem, da se bomo morali v Ribnici spopasti z vsem tistim, kar je staro, s tistim, ki ne priznajo, ne upoštevajo in omalovažujejo odgovornost kulturno prosvetnega dela. Zato bi bilo nujno, da SZDL skliče vse predstavnike kulturnih društev, množičnih in političnih organizacij in vskladi vse programe dela, s potrebami komune. Tako bomo lahko s celotnim določenim programom stopili pred ljudski odbor, kadar bi bilo treba reči kritično besedo pri sprejemanju družbenega plana in deležu kulture v njem.

NA MLADINSKI ODDAJI »KOČEVSKA V NOB« 24. DECEMBRA V ŠEŠKOVEM DOMU

V novo leto smo vstopili polni zaupanja in vedrine

V zadnjih dneh starega leta je veter in dež pobral sneg. Po ulicah in cestah mesta Kočevje je nastala brozga. 1. januarja je južno vreme pobralo sneg v celoti, dobili smo skoro spomladansko vreme, ki pa ni trajalo dolgo. V noči od 2. na 3. januar je začelo snežiti, dobili smo spet novo zimo in mraz.

V zadnjih dneh starega leta je Dedek Mraz obiskoval otroke po šolah, ustanovah in domovih. 29. decembra je prišel v Kočevje pred samski blok z večjim

spremljstvom, kjer je pozdravil otroke.

Po trgovinah in gostinskih obratih so imeli dovolj dela. Gospodinje so kupovale še razno

blago po trgovinah, gostinski delavci so pa čakali gostov, ki so na starega leta zvečer napolnili gostinske lokale, kjer so dočakali novo leto 1962. Povsod je bilo živo in veselo, ljudje so se po mestu pozdravljali vse do jutra. Na obisk so prišli znanci in sorodniki, drugi so odšli v druge kraje, tako je bilo tudi polno prometa na cestah in železnici. Veselo razpoloženje je trajalo skozi vse praznike in ljudje so se spet vrnili k svojemu dnevnemu delu.

V novo leto smo vstopili polni zaupanja in vedrine, ki naj bi trajala vse leto pri našem delu in življenju, ki nam bo prineslo marsikaj novega in lepega. Zavedamo se, da bodo tudi težkote, katere bomo s skupnimi močmi lahko premagali in vnesli v naš družbeni razvoj nove uspehe in nove pridobitve za naše ljudi.

Kekec in Mojca v Šeškovem domu

DPD Svoboda Kočevje je ob koncu starega leta v okviru prireditve Dedka Mraza, dalo na oder v Šeškovem domu igro »Kekec in Mojca«. Igra, s katero so imeli veliko veselje otroci, so večkrat ponovili. 29. decembra zvečer so igrali za odrasle, le škoda, da je bila udeležba gledalcev spet skromna.

Delo v režiji Janka Zupana je bilo dobro naštudirano, svoje vloge so vsi nastopajoči dobro odigrali. Po vsebini in podajanju nastopajočih je bila v vseh prizorih vidna tista osnovna misel človeka in ljudi, ki želijo pomagati svojemu bližnjemu, ki je v nesreči. Glavne vloge Kekca (Koletova), Mojce (Bastarjeva), Pehto (Smolejeva) in Skazeta (Zupan) so bile še posebno dobro in čustveno podane poleg ostalih. Razumljivo je, da je prišla do izraza igra starejših igralcev, ki oder dobro obvlada-

jo, kot na primer Smolejeva v vlogi Pehte in Zupan v vlogi Skazeta, kakor tudi ostalih starejših igralcev Zalarja in Savinška, ki so svoje vloge res odlično podali. Bastarjeva v vlogi Mojce je bila odlična in globoko prepričljiva. Koletova v vlogi Kekca je bila tudi odlična, čeprav v nekaj primerih malo bolj šibka, je svojo vlogo res dobro odigrala. Tudi ostali igralci z manjšimi vlogami so bili dobri. Da je delo tako dobro uspelo, je zasluga vseh nastopajočih, ki so

se potrudili, da so delo z močjo in prepričljivo podali.

Prepričani smo, da je delo doseglo pri otrocih, katerim je bi-

MOJCA IN TETA PEHTA

lo tudi namenjeno — velik uspeh. Srca in misli otrok so imela dovolj snovi za čustveno doživljanje do tistega, ki mu je potrebno nuditi pomoč. Tako vsebina in podajanje ne more ostati brez plodu v otrocih. V srca otrok je padlo seme plemenitega odnosa do sočloveka; in ljudi in to je bistvo, s katerim je delo kot tako tudi uspelo.

13 podjetij sprejelo pravilnike

Do novega leta so sprejeli pravilnike o delitvi čistega dohodka in osebnih dohodkov v podjetjih Avto, Zidar, Tekstilana, KGP, INKOP, Elektro, Gostinsko podjetje »Hotel Pugled«, Oprema, Pekarna, »Jelka« Podpreska, Časopisno založniško podjetje »Kočevski tisk« in Trgopromet. Na Rudniku in v Kmetijski zadrugi bodo zaradi nekaterih objektivnih vzrokov sprejeli oba pravilnika v nekaj dneh. Kasneje pa bodo sprejeli še pravilnika v Itasu, ki je še podjetje v izgradnji. V eni naslednjih številkih bomo poročali o pripombah, na pravilnike, ki jih bo dala posebna komisija, ki je imenovana pri Oblo Kočevje.

PRIZOR IZ IGRE KEKEC IN MOJCA

OBČINSTVO NA MLADINSKI ODDAJI »KOČEVSKA V NOB« 24. 12. V ŠEŠKOVEM DOMU

Predlogi odbornikov

(Nekaj misli iz razprave okoli komunalne problematike občine Kočevje. Razprava se je razvila po poročilu o predvidenem nadaljnjem komunalnem razvoju občine Kočevje. O poročilu smo na kratko že pisali, ker pa je zanimivo za slehernega občana, saj natančno predvideva, kaj naj bi se v prihodnjem obdobju gradilo, ga bomo skoraj v celoti objavili v nadaljevanjih.)

NAJPRED: VZDRŽUJMO OBSTOJEČE, POTEM: GRADIMO NOVO

Neki odbornik je poudaril, da je načrt komunalne izgradnje lep in pomemben, vendar bi po njegovem morali najprej zagotoviti redno in učinkovito vzdrževanje že zgrajenih komunalnih objektov ter šele nato začeti graditi nove. Če porabimo sredstva, ki so namenjena za vzdrževanje enega objekta za gradnjo drugega, bosta potem dva propadala (in propadla) namesto da bi imeli vsaj enega v redu. Otroci so na primer zmetali kmalu po izgradnji zapornice na Riniži mazalnice zapornice v vodo. Nihče ne namesti novih mazalic in zapornice, vredne milijone, propadajo. Otroci tako uničujejo vložena sredstva, ki jih tako zelo potrebujemo za druge stvari (stanovanja, zdravstvo itd.). Tudi ceste so slabo vzdrževane, kar kviri cestišče (asfalt) in pospešuje njihovo obrabo ter propadanje.

ZAKAJ VSAKO LETO TIFUS

Odbornik (menda je bil s Trate pri Kočevju) je menil, da se v njihovem naselju pojavi vsako leto nekaj primerov tifusa predvsem zato, ker vozijo (menda Odpad) v neko barako v gozdčku pri naselju kosti, ki predstavlja za muhe pravi paradiz. Tudi gnojniščne jame niso urejene.

BRAZDE NA POTI

Traktoristi, ki orjejo na nji- vi ob poti, ki vodi na Trato, orjejo tako nerodno in neodgovor-

no, da zavalijo brazde na pot. To se ponavlja vsako leto dvakrat. Ljudje morajo za njimi čistiti.

NI PLOČNIKA

Od hotela Pugled proti Itasu ni pločnikov, zato hodijo ljudje kar po sredi ceste. Zaradi prometne varnosti je nujno urediti pločnike. Seveda pa je treba še prej zgraditi kanalizacijo, da ne bi — kot smo že pri takih in podobnih stvarih navajeni — potem spet rušili pločnikov in napeljevali kanalizacijo.

JABOLKA NISMO MOGLI IZVOZITI

»Ob Kolpi je nujno zgraditi cesto, saj zdaj vsi trpimo. Na tisoče kilogramov lepih jabolk nam je ostalo, ker jih nismo mogli izvoziti, ker nimamo prave ceste.«

LJUDI NI NA ZBORE VOLIVCEV

Dva odbornika sta povedala, da njuni volivci ne prihajajo radi na zборе, »ker je tudi na vasi veliko problemov, vendar se za njihovo rešitev ne daje sorazmerno z mestom sredstev.« Odbornikoma je bilo takoj pojasnjeno, da je občinski ljudski odbor prosil krajevne odbore, naj mu dostavijo približne predračune za sredstva, ki jih bodo potrebovali. Od 23 krajevnih odborov je dostavilo predračune le 17 in še med temi je bilo nekaj takih, ki so zahtevali občutno preveč sredstev. (Po drugi strani pa se vedno več ljudi iz vasi zaposluje v mestu, zato je

povsem upravičeno, da se v mestih porabi tudi sorazmerno več sredstev.)

OTROCI PIŠEJO PO AVTOMOBILIH

Ugotovljeno je, da pišejo otroci po avtomobilih, ki parkirajo pred hotelom »Pugled« tudi razne neslanosti. Posebno žalostno je, ker se to primeri tudi uglednim gostom. Isti otroci tudi lomijo okrasno grmičevje v parku. Vse to dokazuje, da kulturna vzgoja mladine (in morda tudi nekaterih odraslih — ti lomijo prometne znake itd.) šepa, da smo kulturno vzgojo morda celo preveč zanemarili. Vedno bolj razvijajoče se gospodarstvo zahteva vedno bolj kulturno človeka. Zaman so vse gospodarstvene pridobitve, če ljudje nimajo do njih pravega (kulturnega) odnosa. Odborniki so poudarili, da je treba posvetiti še več vzgoje predvsem mladini, po drugi strani pa vse prestopnike strogo kaznovati.

CENEJŠA STANOVANJA

Poudarjeno je bilo tudi, naj bi gradili tudi cenejša stanovanja. Posluževali bi se jih predvsem matere-samohranilke, upoko- jenci in starejši državljani ter ostali delovni ljudje, ki si luksuznih stanovanj še ne morejo privoščiti.

Od točke do točke

O zadnji seji obeh zborov občinskega ljudskega odbora v Kočevju smo že poročali v zadnji številki. Zelo aktualno poročilo o komunalni problematiki, ki bo verjetno zanimalo slehernega bralca, bomo objavili oziroma začeli objavljati v eni naših naslednjih številki.

ZUNANJI IZGLED NASELJ

Izgled dvorišč, vrtov, zgradb, izloženih oken ter reklamnih in oglašnih desk je v mestu Kočevju in ostalih naseljih večkrat neprimeren. Zato je bil na seji sprejet odlok o zunanjem izgledu naselij, ki podrobno določa, kaj vse morajo lastniki in upravljalci popraviti, urediti, odstraniti, opustiti in obnoviti. Za kršilce odloka so predvidene v skrajnem primeru tudi denarne kazni do 10.000 dinarjev.

TELEFON V NOVE HIŠE

V vsako novo zgrajeno eno in večnadstropno hišo, ki ima 5 stanovanj, mora biti po novem odloku ObLO napeljan tudi telefonski priključek. S tem se bomo izognili kasnejšim stroškom v razbijanju sten in pločnikov. Odlok je obvezen le za kraje z najmanj 5000 prebivalci.

CENE ZA DIMNIKARSKO USLUŽBO

Občinski ljudski odbor je sprejel odlok o najvišjih tarifah za dimnikarske storitve, ki podrobno predvideva, v katerih naseljih se morajo ometati kurilne naprave in dimni odvodi vsak mesec in kje vsaka dva meseca, dalje določa ceno za posamezne usluge in kdaj lahko dimnikar zaračuna pribitek na tarifo.

PODALJŠANI ODLOK

ObLO je sprejel odlok, da se podaljša odlok o plačevanju dopolnilnega prispevka iz osebnega dohodka delavcev. Predlog odloka je že prej obravnaval med drugim tudi zbor volivcev v Kočevju.

SPREMEMBA V PLANU ZA LETO 1961

Nadalje je občinski ljudski odbor sprejel sklep, da se popravi plan občine Kočevje za leto 1961 v toliko, »da je prispe-

ni bilo opaziti novih motivov. Pripomniti pa je, da so nastopali kot obdolženci tudi vidnejši uslužbenci. Pred sodišče prihajajo zlasti zadeve, ki jih poravnalni sveti ne morejo rešiti. Razlog kaznivim dejanjem zoper življenje in telo je iskat v primitivizmu storilcev, ki jih je na našem področju zaposlenih precej in ti rešujejo svoje spore fizično. Prav s temi storilci pa ima sodišče tudi največ dela, ker so sezonski, se selijo in tako onemogočajo sodišču v kratkem času končati postopek.

Mladolletniških zadev je razmeroma malo (5 odst. celotnega pripada) in pri njih uporablja sodišče vzgojne ukrepe, ki jih predvideva novelirani kazenski zakonik. Sodišče ne more izrekat mladolletnikom primernih ukrepov, ker se skrbstveni organ ObLO Kočevje bori z reorganizacijo službe za varstvo mladine in izvajanja vzgojnih ukrepov. Ugotoviti pa je potrebno, da je največ kaznivih dejanj mladolletnikov zoper premoženje in da so storilci otroci iz tako imenovanih popolnih družin.

Ne več ustanova temveč podjetje

Nekatere komunalne dejavnosti, kot vzdrževanje občinskih cest, čiščenje mestnih cest in ulic, čiščenje kanalov, odvoz smeti, manjša gradbena dela za vzdrževanje komunalnih objektov, prevozne usluge itd. so bile doslej v sklopu ali ustanove »Komunala« ali Stanovanjske skupnosti v mestu in na Rudniku. Taka razdobljenost delovne sile, delovnih sredstev in naprav je čedalje več povzročala neučinkovito izvrševanje nalog. Pristojni organi, zlasti pa svet za komunalne in stanovanjske zadeve pri ObLO Kočevje, je o teh problemih že nekajkrat razpravljal.

Zaključek vseh razprav je bil, da se namesto dosedanje ustanove »Komunala« ustanovi novo komunalno podjetje. V njegovo pristojnost se prenesejo vse dosedanje dejavnosti »Komunale«, gradbeni servis Stanovanjske skupnosti Rudnik, izdelovanje cementne, zidne in strešne opeke, kamnolom v Zeljah in izkoriščanje peskokopa v Mozlju.

Za manjša popravila hiš bo ostal pri stanov. skup. Kočevje-mesto gradbeni servis, ki bo opravljal dela tudi na področju Stanovanjske skupnosti na Rudniku.

Reorganizacija komun. službe

pa bo omogočila poleg uspešnejšega opravljanja uslug tudi učinkovitejše upravljanje delov-

nega kolektiva novega podjetja ter nagrajevanje po delu, kar v dosednji organizacijski obliki ni bilo mogoče zahtevati.

Sklep o likvidaciji ustanove »Komunala« in ustanovitvi novega komunalnega podjetja je bil sprejet na zadnji občinski seji. Reorganizacija je bila izvršena z novim letom. Na seji je bila med drugim imenovana tudi komisija za redno likvidacijo bivše »Komunale« in vršilec dolžnosti direktorja novega komunalnega podjetja (gradbeni tehnik Roman Roje).

PRIZOR IZ IGRE KEKEC IN MOJCA

sklenil, da bodo pri ObLO odpri- štiri nova delovna mesta.

ObLO SOUSTANOVITELJ »OBCANA«

Na pobudo Republiškega odbora SZDL in s soglasjem občinskih ljudskih odborov ter drugih ustanov LRS bo začel izhajati »Občan«, list, ki bo obravnaval komunalna vprašanja krajevne samouprave. Občinski ljudski odbor Kočevje je na zadnji seji sklenil, da bo tudi on soustanovitelj tega glasila in da bo sprejel tudi obveznosti, ki bodo zaradi tega nastale.

IMENOVANA KOMISIJA ZA KOMUNALNA VPRAŠANJA

Na zadnji seji je bila imenovana komisija za komunalna vprašanja občine Kočevje. Ta komisija bo v zvezi z novo ustavo pripravljala novi statut občine.

ZDRUŽITEV KOVAŠTVA IN KOVINARJA

Občinski ljudski odbor v Kočevju je potrdil sklep kolektiva podjetja Kovaštvo in sklep delavskega sveta podjetja Kovinar, da se obe podjetji združita.

RIBIŠKA DRUŽINA DOBILA V UPRAVLJANJE VODE

Občinski ljudski odbor Kočevje je sprejel odločbo o dodelitvi voda (Rinže, Čabranke in Kolpe) v upravljanje kočevski Ribiški družini. Ribiška družina je s temi vodami dejansko upravljala tudi doslej, zdaj pa je dobila za upravljanje tudi pravno osnovo.

PODALJŠANJE ROKA

Odborniki občinskega ljudskega odbora Kočevje so sprejeli tudi sklep, da se podaljša rok za konstituiranje podjetij Kemična tovarna in Itas. Kemična tovarna bo začela s poizkusno proizvodnjo predvidoma v drugi polovici leta. Itas pa tudi še potrebuje investicij za okoli 270 milijonov dinarjev.

VRŠILCA DOLŽNOSTI

Obč. ljudski odbor je sklenil, da se razreši dolžnosti dosedanjega direktorja Rudnika rjave-

ga premoga Slavka Bergarja in upravnico Zavoda za napredek gospodinjstva Ivanka Jamnik. Tovariš Bergar je bil upokojen, tovarišica Jamnikova pa se je odselila. Odborniki so sklenili, da se da tovarišu Bergarju za njegovo dolgoletno požrtvovalno delo tudi pisмено priznanje. Na izpraznjeni mesti sta bila imenovana za vršilca dolžnosti direktorja na Rudniku Franc Korelec, za vršilko dolžnosti upravnice Zavoda pa Marija Zagar.

Na seji so razpravljali in sklepali še o nekaterih drugih zadevah. Tako so na primer imenovali komisijo za redno likvidacijo »Komunale«, imenovali vršilca dolžnosti novoustanovljenega podjetja »Komunala«, dali nekatere garancijske izjave (KZ za okoli 5 milijonov dinarjev za nakup živine in gradnjo hlevov), Rudniku za povišan del obresti za že dano garancijsko izjavo za 289 milijonov dinarjev in Avtu Kočevje za 29 milijonov dinarjev za nakup avtobusov) itd. Razpravljali in sklepali so tudi o nekaterih zadevah, o katerih smo že pisali in o katerih pišemo v posebnih sestavkih. Nadalje so sklenili, da bodo na eni prihodnjih sej obravnavali probleme kmetijstva, posebno kmetijske zadruge.

POJASNILO K SESTAVKU

»V MOZELJSKI GOSTILNI JE TEKEL TALE RAZGOVOR«

Pod gornjim naslovom smo v novoletni številki »Novic« objavili razgovor, ki je tekkel s tovarišem Aleksandrom v gostilni v Mozlju. Ta razgovor je bil sestavljen in objavljen samo kot »vic« in z njim nismo hoteli, da bi Aleksandra prikazali v slabi luči, kot so to nekateri razumeli. Aleksandra poznamo kot dobrega in vestnega šoferja in v toliko navedeni sestavek s tem dopolnjujemo.

Želimo posnemanja

Zadnje dni pred Novim letom je bilo že vse praznično. Dedek Mraz je obiskal otroške ustanove, pionirje v šolah in pri nekaterih kolektivih, pozabil pa ni tudi na pionirje in cicibane na Ljubljanski cesti 6 v Kočevju.

Tu imajo namreč pionirski hišni svet, za katerega delo je zadolžen tov. Košir Jože.

hodniku in da so pazili na red in čistočo, kot so to obljubili. Ker ste bili pridni, je nadaljeval tov. Trdan, se je Dedek Mraz oglašil tudi pri nas in vam bo izročil skromna darila.

Vstopil je Dedek Mraz z velikim košem na hrbtu, klical po imenu vse zbrane in jim izročil darila. Prej pa je moral vsak

DEDEK MRZ DELI OTROKOM DARILA

Skupno s hišnim svetom je pripravil za Novo leto presenečenje za cicibane in pionirje.

Otroci, zbrani v predstobi Koširjevega stanovanja, so napeto pričakovali, kaj se bo zgodilo. Prišel je zaželeni trenutek. Odprla so se vrata in otroke je najprej pozdravil predsednik hišnega sveta tov. Trdan Stane, jim želel v novem letu vse dobro, jih pohvalil, da so bili v letošnjem letu zelo pridni, niso pisali po novo prepleškanem

obdarovanec nekaj zapeti, deklarirali ali povedati, kaj se je lepega naučil v šoli.

Dedek Mraz je pokazal še nekaj drugih spretnosti in se v krogu malčkov pri lepo okrašenih in obloženi »jelki« ob zvokih harmonike, ki jo je igrala pionirka Dragica, veselo zavrtel ter voščil vsem skupaj srečno in zdravo novo leto 1962.

Hišni sveti, organizirajte pionirske hišne svete in napravite podobne prireditve.

Iz dela sodišča

(Nekaj podatkov iz poročila Predsedništva okrajnega sodišča v Kočevju prebranim na zadnji seji Občinskega ljudskega odbora v Kočevju).

V prvih desetih mesecih lanskega leta je imelo sodišče v postopku 5.241 zadev, od tega 1.222 glavnih. V istem času je ostalo nerešenih 541 zadev, od tega 251 glavnih. V primerjavi z letom 1960 je bilo število kazenskih zadev približno enako.

Kazenskih zadev je prejelo sodišče v reševanje skupaj 314, od katerih je ostalo nerešenih 59. Sodb je bilo izrečenih 194, v 46 primerih pa je bil postopek ustavljen s sklepom. Najštevilnejša so bila kazniva dejanja zoper čast in dobro ime, in sicer 35 odstotkov, kar je približno enako istemu obdobju v letu

1960. Sledijo kazniva dejanja lahkih telesnih poškodb (22,6 odstotkov), ki so v primerjavi z letom 1960 neznatno porasla. Tretja po vrsti so kazniva dejanja majhne tatvine (14,8 odstotkov), tem pa sledijo kazniva dejanja zoper splošno varnost ljudi in premoženja. Pri kaznivih dejanjih zoper čast in dobro ime

DEDEK MRZ MED OTROCI

Novoletno nagradno tekmovanje v kegljanju

Kegljaški klub Kočevje je za novoletne praznike razpisal nagradno tekmovanje, katerega se je udeležilo preko 100 ljubiteljev kegljanja. Tekmovali so v disciplini na 10 lučajev, in sicer 5 na polno in 5 na čiščenje.

Kegljači so se vse dni novoletnih praznikov žilavo borili za razpisane nagrade, ki so znašale za prvo mesto 4.000 din, za drugo 3.000 din in za tretje mesto 2.000 din. Že takoj prvi dan tekmovanja je tov. Sobar Peter podrl 49 kegljev; to je zelo dober rezultat. Tudi drugi dan tekmovanja je potekal v znamenju hudih borb za čimboljši uspeh, za čimveč podrtih kegljev. Skoro vsak kegljač si je sam pri sebi mislil: »Če zmore to Peter, zmorem tudi jaz.« No, in v teh zanimivih medsebojnih srečanjih je Lojze Henigman podrl 50 kegljev in tako izboljšal rekord prejšnjega dne za 1 keglj. Tretji dan tekmovanja je bil še bolj zanimiv. Padale so znamke 41 kegljev, 45, 47, 49, 46, 32, 48, 22 itd. Toda številka ni in ni hotela pasti. Nekako sredi popoldneva pa je Lunder France podrl v 5 lučajih na polno 26 kegljev. »Nič

posebnega«, so dejali navijači. »Vendar ima še možnost, da se popravi.« Pri ostalih 5 lučajih na čiščenje je Lunder podiral keglje kot bi bili gnili, tako je dejal sam, navijači so pa trdili, da jih je imel na vrhove navezane. Podrl je namreč 25 kegljev, to je dve postavi in 7 kegljev. Skupaj je podrl 51 kegljev in tako dosegel nov rekord na tekmovanju. To pa je že rezultat, ki ga navadno dosegajo samo vrhunski tekmovalci.

Točno ob 19. uri 2. januarja 1962 je bilo tekmovanje zaključeno, čeprav je bilo še precej interesentov, ki bi bili tudi radi prvi. Tekmovalna komisija je nato objavila rezultate in podelila prvo nagrado Lunderu Francu za podrtih 51 kegljev, drugo nagrado Henigmanu Lojzetu za podrtih 50 kegljev, tretjo nagrado pa Sobarju Petru za podrtih 49 kegljev.

Četrto mesto je zasedel Kozina Franc z 49 podrtimi keglji (Kozina in Sobar imata enako število podrtih kegljev, ter je po Pravilniku KZJ odločalo boljše čiščenje), peto mesto je zasedel Kosten Marjan z 48 podrtimi

keglji, šesto mesto pa je zasedel Muhič Vinko z 47 podrtimi keglji.

Tako smo mi kegljači praznovali novoletne praznike in si takih tekmovanj želimo čimveč. K. F.

SE NEKAJ KEGLJAŠKIH

Kegljaški klub Kočevje pripravlja tekmovanje med sekcijami, se pravi med podjetji in ustanovami. Predvidoma se ga bo udeležilo nad 20 sekcij. Tekmovanje bo trajalo od januarja do sredine aprila. Sekcije bodo nastopale s šestimi mošči, ki bodo metali po 200 lučajev.

Čeprav je kegljanje v Kočevju novost, se je v kegljaški klub vpisalo že nepričakovano veliko žena. Doslej ima klub že 16 članic, želja pa je, da bi se jih vpisalo, in seveda tudi treniralo, še več.

Kegljaški klub ima doslej že okoli 130 članov. Ustanovitev svojih kegljaških sekcij pripravljajo še upokojenci in mladina. S tem se bo število članov kluba, ki je že zdaj veliko, še povečalo.

Še dve iz poročila sodišča

Na območju okrajnega sodišča v Kočevju je 10 poravnanih svetov, od tega 7 na območju kočevske občine. Delo poravnanih svetov lani ni bilo tako uspešno kot predlanskem. Lani so poravnalni sveti uspešno, se pravi s poravnavo, rešili 68 odst. zadev, predlanskem pa 76 odst.

V prvih desetih mesecih lanskega leta je okrajno sodišče v Kočevju reševalo 442 civilnih zadev. Na prvem mestu so bili spori iz obveznostnega prava, na drugem preživninski, na tretjem pa spori iz stvarnega prava, katerih število pa je v primerjavi s prejšnjimi leti občutno padlo. Zelo se je zmanjšalo tudi število odškodninskih tožb (za 33 odst.) in tožb iz delovnih razmerij (za 54 odst.). Sodb v civilnih zadevah je izreklo sodišče 110, poravnanih in umaknjenih pa je bilo 51.

SLABA VEST

Mama je budila očeta, ki je moral na delo:

»Slišiš, še dvajset minut manjka!«

Na pol zbudeni na pol zaspani sinček Janezek se oglasi:

»Jaz jih že nisem vzel.«

RESNICA

»Ste imeli hudo zimo in mnogo snega?«

»Da, bilo ga je precej, toda sosed ga je imel še več.«

»Kako je to mogoče?«

»Preprosto, on ima več zemlje.«

Mladinsko silvestrovanje predčasno končano

Občinski komite ljudske mladine v Kočevju je v soboto, 30. decembra organiziral silvestrovanje za mladino v veliki dvorani Šeškovega doma. Silvestrovanje se je začelo ob 19. uri, zaključilo pa se je proti vsem predvidevanjem že ob enih zjutraj.

Začelo se je vse lepo. Mladina je po večletnem premoru imela prav v decembru že dva plesa, ki sta potekala v redu. Za silvestrovanje so pobirali po 100 din vstopnine. V dvorani se je nabralo okoli 200 večina mladih gostov. V bifeju so imeli na razpolago tudi nekaj alkoholnih pijač (likerje, konjak in pivo — vina pa ne) ter brezalkoholnih

pijač. Mladina je plesala in bila lepo razpoložena ter nekateri tudi že »v rožicah«. (Dva »komična veterana boksa« sta tudi zabavala in morila silvestrovalce s svojim neplaniranim nastopom). Potem pa so prišli »pretepaški veterani« iz Šalke vasi, Ribnice in Spodnje Slivnice (občina Grosuplje). Prišleci so bili pijani. Potem se je začelo raz-

grajanje v baru. Eni so izzivali, nekateri grozili in obljubljali različna maščevanja. Nekdo jo je skupil, da se mu je celo podedila kri. Nekateri silvestrovalci so že pred tem in med tem metali ob tla steklenice in kozarce. Razbitih je bilo okoli 25 kozarcev in več steklenic.

Red so prišli pomagat delati tudi miličniki. Večina pretepačev je na ta ali oni način moral zapustiti dom, vendar si hude krvi kar niso mogli pomiriti in so nadaljevali s pretepom zunaj. Glavne razgrajace so miličniki do iztreznitve pridržali. To so bili Eavdek Jože in Janez, Počtnik Alojz in Janežič Franc, vsi iz Spodnje Slivnice v občini Grosuplje.

Zaradi incidenta, ki so ga zagrešili pijani prišleci, ne bo mladinski komite več organiziral takšnih prireditev. Vprašanje pa je, če bo sploh še v bodoče mladinski ples.

Imena razgrajacev bo mladinski komite dostavil organom LM v nadaljnjih postopek. Razen tega namerava mladina prepovedati vsem ognjevitim razgrajajem in pretepačem vstop na vse mladinske prireditve. V bodoče bo mladina objavila v časopisu imena vseh razgrajacev (zdaj so objavljena le imena pridržanih). Kdor se obnaša nekulturno, zasluži javno kritiko, še posebno pa zasluži kritiko mladince, ki ne maže samo svoje ime, ampak tudi ime organizacije.

POJASNILO K ČLANKU

»Učiteljica, ki zanemarija pouk otrok«

Da bo javnost o tem primeru pravilno obveščena, je treba pripomniti naslednje:

Ravno istega dne, ko je izšel ta članek, so pristojni organi občinskega ljudskega odbora Kočevje temeljito raziskali vse poslovanje in delo na Osnovni šoli v Starem logu. Ugotovili so marsikakšne pomanjkljivosti, predvsem v administrativnem poslovanju, glede dela šolskega odbora in delno tudi glede samega pouka. Zaradi tega bodo storjeni vsi potrebni ukrepi, da se pomanjkljivosti odpravijo.

Resnici na ljubo pa je treba povedati, da za namerno malomaren odnos do šole ne gre še zdaleč v toliki meri, kot bi to lahko človek sklepal iz omenjenega članka. Ravno v primeru, ki ga članek navaja, je učiteljica

popolnoma brez krivde. Predavanje o NOB je bilo na tej šoli 19. decembra. Dne 18. in 19. decembra pa je imela učiteljica bolniški dopust, kar je potrdila splošna ambulanta Kočevje. Otroke je obvestila, da je ne bo in da naj pridejo 19. decembra v šolo ravno zaradi predavanja. Zato so bili učenci v šoli sami.

Hvaležni smo našemu tisku, da piše o odgovornem delu prosvetnih delavcev in tudi o napakah, ki jih delajo posamezniki, vendar pa je treba take primere prej temeljito raziskati, ker sicer lahko storimo komu tudi nepopravljivo krivico.

Franc Galič
preds. Sveta za šolstvo

Sporočamo žalostno vest, da nas je 1. januarja za vedno zapustil naš član tovariš

ALOJZ RAUH

iz Slavskega Laza pri Fari, star 81 let. Priljubljenega tovariša smo spremili na njegovi poslednji poti 3. januarja iz njegovega doma na pokopališču v Faro.

Kot zvestega in doslednega borca za pravice delovnih ljudi in kot revolucionarja ga bomo ohranili v trajnem spominu.

Politične in družbene organizacije občine Kočevje
Kočevje, 4. januarja 1962

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil blagi mož, skrbni oče in stari oče

ALOJZ RAUH

katerega smo pokopali dne 3. januarja na pokopališču v Fari.

Zalujoci: žena Marija, hčerke Marija, Ana in Ivanka z družinami, sinova Alojz in Rudi z družinami, sestra in ostalo sorodstvo.

Slavski Laz, Kočevje, Ljubljana, dne 4. januarja 1962.

PRIZOR Z IGRE KEKEC IN MOJCA

JOŽE ZALAR

DELA 42 LET AKTIVNO NA ODRU

29. decembra preteklega leta so člani DPD Svobode Kočevje dali priznanje dolgoletnemu gledališkemu sodelavcu Jožetu Zalarju, ki dela aktivno že 42 let na gledališkem odru kot amater. V znak priznanja za njegovo delo so mu člani gledališča Svobode Kočevje podarili venec, tovariš Janko Zupan pa mu je ob jubileju čestital.

Tovariš Zalar se je rodil 9. oktobra 1898 leta na Kožljeku pri Cerknici. Leta 1916 je odšel v prvo svetovno vojno. Kot vojni invalid je bil leta 1919 poslan v Rogaško Slatino na okrevanje. S sodelovanjem bolničark so invalidi organizirali dramsko skupino in v zapuščenih vojaški baraki postavili oder in na njem nastopili. To je bil začetek dela na odru za tovariša Zalarja. Po prvih nastopih se je dramska

skupina invalidov priključila Bralnemu društvu Rogaska Slatina.

Jože Zalar je bil iz Rogaske Slatine kmalu premeščen v Dolenske toplice v Invalidski dom, kjer se je takoj vključil v dramsko skupino društva Sokol. Aktivno je potem sodeloval na odru v Kostanjevici, Kočevju in v Ribnici ves čas do druge svetovne vojne.

V času NOB je kot ilegalac nastopal na raznih mitingih kočevskega in ribniškega območja. V povojnih letih je zvest sodelavec v DPD Svoboda Kočevje in ga vsi, ki obiskujejo gledališče, dobro poznajo.

Tovarišu Zalarju želimo še veliko uspešnih in plodnih nastopov na odru našega gledališča v Kočevju.

KOČEVJE

Poročili so se: Dundovič Josip, delavec iz Stinice 94, star 29 let in Troha Franciška, delavka iz Dolge vasi 39, stara 37 let; Vidmar Marjan, tapetniški pomočnik iz Brega 13, star 26 let in

Gibičar Justina, delavka iz Brega, stara 20 let; Selšek Milan, varilec iz Podgore 24, star 23 let in Erjavac Stanislava, uslužbenka iz Brega 27, stara 20 let.

VAS-FARA

Umrli je: Rauh Alojz, kmeto-

Gibanje prebivalcev

Obvestila

Sporedi

čestitke

Mali oglasi

valec iz Slavskega Laza 13, star 81 let.

ZAHVALA

Kolektivu Ključavničarstva — INKOP Kočevje se toplo zahvaljujem za novoletno darilo.

Raztresen Justina

Stari trg ob Kolpi

JADRAN KOČEVJE: od 5. do 7. januarja ameriški barvni CS film »Nočni prelazi«, 7. januarja ob 10. uri dopoldne matineeja — risanka »Tom kot Robinzon«, 8. in 9. januarja italijanski barvni CS film »Šli bomo v San Remo«, 10. in 11. januarja francoski film »Igra ljubezni«, od 12. do 14. januarja francoski barvni film »Slepi potnik«, 14. januarja ob 10. uri dopoldne matineeja — risanka »Mala lažnjavka«.

SVOBODA RUDNIK: 6. in 7. januarja jugoslovanski film »Košček modrega neba«.

RIBNICA: 6. in 7. januarja češki film »Romeo, Julija in tema«, 13. in 14. januarja francoski barvni film »Nenavadna Amerika«.

SODRAŽICA: 6. in 7. januarja amer. film »Tri ure do odločitve«, 13. in 14. januarja francoski film »Tatovi draguljev«.

LOSKI POTOK: 7. januarja ameriški CS film »Tri Evina lica«, 14. januarja egiptovski barvni CS film »Zemlja sanj«.

VELIKE LASČE: 6. in 7. januarja francoski film »Črnolasa Julija«, 13. in 14. januarja argentinski film »Andaluzijska ljubezen«.

PREDGRAD: 6. in 7. januarja ameriški barvni film »Rane prokletih«, 13. in 14. januarja ameriški barvni film »Velika Korida«.

BROD NA KOLPI: 7. januarja ameriški film »Čarovnik iz Oza«, 14. januarja ruski film »Nesmrtni garnizon«.

SPORED RTV LJUBLJANA

NEDELJA, 7. JANUARJA 1962

6.00—7.00 Nedeljski jutranji pozdrav — vmes ob 6.05—6.10 Poročila, 6.30—6.35 Napotki za turiste, 7.00 Poročila in pregled tiska, 7.15—8.00 Vedro in zabavno, 7.30—7.35 Radijski koledar in prireditve dneva, 8.00 Mladinska radijska igra — Aleksander Marodič: Junaki Mihčeve brigade, 8.46 Stari mojstri, mladi umetniki, 9.00 Poročila, 9.05 Z zabavno glasbo v novi teden, 9.48 Stiri pesmi za glas in klavir, 10.00 Še pomnite, tovariši... — Jože Bohine: Skozi zamete, 10.30 Pisan glasbeni dopolnad, 11.30 Stane Urek: Kje je naše smučanje, 11.50 Igra orkester Mantovani, 12.00 Poročila, 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 13.00 Poročila, 13.15 Obvestila in zabavna glasba, 13.30 Za našo vas, 14.00 Koroške narodne, 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.15 Zabavna glasba, 15.30 Zvočna mavrica, 16.00 Humoreska tega tedna — Antoni Boucher: Devetoprti, 16.20 S prvaki jugoslovanskih opernih gledališč, 16.45 Skladbe za violino in klavir, 17.00 Poročila, 17.05 Orgle in orglice, 17.15 Radijska igra — Djordje Lebovič: Pogreb je navadno popoldne, 18.00 Frederic Chopin: Balada v g-molu, 18.12 Pisane melodije, 18.30 Sportno popoldne, 19.00 Obvestila, 19.15 Nedeljska panorama, 19.30 Radijski dnevniki, 20.00 Izberite melodijo tedna, 20.45 Trio Horwedel, 21.00 Fenomen Helge Roswaenge, 22.00 Poročila, 22.15 Radi bi vas zabavali, 23.00 Poročila, 23.05 Plesna glasba, 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

ČETRTEK, 11. JAN. 1962

12.00 Poročila, 12.05 Veseli hribovci vam igrajo, 12.15 Kmetijski nasveti — ing. Franjo Urlep: Gozdna renta in gozdovih zasebnega sektorja, 12.25 Melodije ob 12.25, 13.00 Poročila, 13.15 Obvestila in zabavna glasba, 13.30 Domači napravi izpod zelenega Pohorja, 13.50 Orkester Les Baxter, 14.00 Baletni fragmenti, 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.00 Poročila, 15.20 Trio Jožeta Privška, 15.30 Turistična oddaja, 16.00 Vsak dan za vas, 17.00 Poročila, 17.05 Koncert po željah poslušalcev, 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu, 18.10 Violinisti Blaise Calame v Ljubljani, 18.45 Kulturna kronika, 19.00 Obvestila, 19.05 Veliki zabavni orkestri tega tedna, 19.30 Radijski dnevniki, 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napoved, 20.45 Zabavni orkester RTV Beograd, 21.00 Literarni večer — Prosper Merimes: Carmen, 21.40 Iz »Plesnih preludijev« Witolda Lutoslawskiego, 21.50 Zabavna glasba, 22.15 Nekaj odlomkov iz opere »Gorski venec« skladatelja Nikole Hercigonje, 22.45 Četrtri ure z ljubljanskim jazz ansamblom, 23.00 Poročila, 23.05 Sodobne partiture, 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

SOBOTA, 13. JANUARJA 1962

5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) vmes ob 5.05—5.10 Poročila, 6.00 Poročila in pregled tiska, 6.30—6.35 Napotki za turiste, 7.00—7.15 Poročila, 8.00 Poročila, 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji, 8.35 Zabavni zbori in orkester

Helmuth Zacharias, 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo — Pojte z nami... (ponovitev), 9.25 Skladbe iz domače in tuje zbirnice, 10.00 Napoved časa in poročila, 10.15 Od tod in ondod, 11.00 Pihalni orkester LM p. v. Rudolfa Stariča, 11.15 Angleščina za mladino — 36. lekcija (ponovitev), 11.30 Melodije za dobro voljo, 12.00 Poročila, 12.05 Trio Mahkovič iz Zagorja, 12.15 Kmetijski nasveti — ing. Dušan Leskovec: Program proizvodnje močnih krmil, 12.25 Melodije ob 12.25, 13.00 Poročila, 13.15 Obvestila in zabavna glasba, 13.30 Razigrane in otožne za orkester, 14.10 Iz operetnega sveta z velikimi orkestri, 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.00 Poročila, 15.20 Napotki za turiste, 15.25 Orkester Max Greger, 15.40 Ženski pevski zbor »France Prešeren« iz Kranja p. v. Petra Liparja, 16.00 Vsak dan za vas, 17.00 Poročila, 17.05 Gremo v kino... 17.50 Orkester Roberto Rossi, 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu, 18.10 Iz Vedijevke »Othella«, 18.45 Naši popotniki na tujem, 19.00 Obvestila, 19.05 Od valčka do modernih plesnih ritmov, 19.30 Radijski dnevniki, 20.00 Slovenski vižari v pester sobotni večer, 20.20 Zabavna radijska igra — Dr. Walter Gerteis: Vozli inspektorja Braina; četrti voz: Dvojni samomor, 21.00 Melodije za prijeten konec tedna, 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan, 22.15 Oddaja za naše izseljence, 23.00 Poročila, 23.05 Plesna glasba, 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

ZIMA

Prišel je zimski čas,
oj ta presneti mráz.
Vsa bela je narava,
več ne vidi se nobena trava.

V gozdu ptice ne pojo,
le vrane vpijejo glasno.
Po zraku letajo močno,
ker jim je zelo hudo.

Otroci sankamo se radi,
ko burja brije nam v obraz.
Ko sankanja nam je zadosti,
domov se vračamo ponosni.

Ozanič Marija,
7. b r., š. M. Bračiča,
Kočevje

NAŠ SOCIALIZEM

Vse zopet se razcveta po planjavi,
Skrjančki pojejo nad poljem spet.
Glej, mesto novo se beli v daljavi,
Spreminja čas se —
z njim spreminja se ves svet.

Pred leti tu je revna vas čepela,
pogledovala žalostno je v svet,
premišljevala je:
kaj časa zob ji bo prinesel spet?

Med vojno nam porušili so vse,
zdaj zopet vse so nam
nazaj zgradile,
delavcev pridnih žuljave roke.

Glej, mesto belo v soncu se blešči,
v nebo se pne,
kot bi hotelo reči:
»Socializem, naš socializem,
naj živi!«

Derenda Ivan,
5. c. razr. šole Mirka Bračiča

OB ROBU

O HITRI ZDRAVNIŠKI POMOČI IN ŠE KAJ

12. decembra 1961 po 6. uri zjutraj si je na LJO delavka poškodovala prste. Po besedah kritika je morala čakati na zdravnika do 8.30 in potem še na rešilni avtomobil. Kot delavka LJO naj bi se javila v svoji obratni ambulanti, ki posluje od 7—13. ure in ji v tem primeru prav gotovo ne bi bilo treba čakati. Kar se tiče čakanja rešilnega avtomobila je praksa takšna, da se skuša z eno vožnjo opraviti več prevozov, to je prepeljati več bolnikov hkrati. V navedenem primeru ni šlo za težko oziroma življenju nevarno poškodbo. Po splošno veljavnih medicinskih načelih mora biti oskrba rane (to je šivanje) izvršena v prvih 6 urah po poškodbi. Oskrba rane je bila pri naši poškodovanki izvršena prej kot v 6 urah, kar ustreza predpisom.

Ko je že zdravstvena služba kritizirana, naj si še sama dovoli izreči kritiko. V nedeljo, 24. 12. 1961 v dopoldanskih urah ni bilo vode, ki je za nemoteno poslovanje ambulantne nujno potrebna. Razumljivo, da lahko pride do okvare, želeli pa bi bilo, da bi odgovorni uslužbenec predhodno telefonično obvestil dežurno ambulanto, da bi si lahko zagotovila zadostno količino vode in si dežurnemu zdravniku ne bi bilo treba umivati rok z dragim alkoholom. H koncu še to, da bi bilo lepo, če bi se podpisal kdor že hoče konstruktivno kritizirati, kajti nič ni lažjega kot anonimno pometati pred tuji pragom.

Dr. Vizjak Marko

Pripomba uredništva: Podpise k dopisom, dajemo v »Novicah« v tistih primerih, ko dopisniki sami želijo, da se da njihov podpis. Za dopise, katerih avtorji ne želijo, da so podpisani, je odgovorno uredništvo »Novice«. Toliko v pojasnilo.

Pionirski kotiček

Partizanovi spomini

(PO PRIPOVEDOVANJU
TOV. PLANINCA)

19. decembra je našo šolo obiskal tov. Julij Planinc. Pripovedoval nam je o NOB. Ker je bil sam partizan, je bilo njegovo pripovedovanje zelo zanimivo. Najbolj se mi je vtisnil v spomin tale dogodek.

Partizani so se skoraj vsak dan bojevali. Imeli so veliko ranjenecov. Težko ranjene borec so vozili na osvobodjena ozemlja, od koder so jih zavezniška letala odpeljala v Italijo na zdravljenje.

Tako je bilo tudi nekoč pozimi. Iz Slovenije so morali odpeljati ranjenca na Kordun, kjer je bilo letališče. Ranjenec je bilo 120 voz. V spremstvu je bil tudi tov. Planinc. Med potjo so jih napadli ustaši in Nemci. V Gorskem Kotaru je pihala tako

močna burja, da so mule omahovale in padale v sneg. Vso njihovo prtljago so morali potem nositi borci. Oni so vzdržali. Zavedali so se, da morajo ranjenca srečno prepeljati na cilj. Na povratku so se morali zopet boriti s sovražniki, burjo in mrazom. Orožje jim je zmrzvalo. Toda prišli so srečno nazaj.

Tov. Planincu se je zahvalil za obisk načelnik pionirjev. V imenu nas vseh ga je prosil, naj nas še kdaj obišče, saj o dogodkih iz NOB zelo radi poslušamo.

Jazbec Irena,
4. b. razr. Stara cerkev

TATJANA PRI KOSILU

SIROMAŠNI FORD

Nekega dne je ameriški tovarnar avtomobilov Henry Ford spustil v newyorški ulici na tla tri kovance po en dolar. Na njih je bil vgraviran njegov priimek in sporočilo: »Kdor mi prinese enega teh kovancev, bo lahko izbral in prevzel katerega koli mojih avtomobilov.«

sem videla. Teta pa je rekla: lisica je tatica. **Ozanič Marija,**
Trg svobode 10, Kočevje

Cez mesec dni je prišel k Fordu neznanec in mu prinesel dolar. Ford je takoj naročil, naj ga odpeljejo v prostore, kjer bi lahko izbral najnovejši tip avtomobila.

— Gospod, mu je rekel Ford smehljaje, od teh treh avtomobilov lahko izberete tistega, ki vam je najbolj všeč.

Američan je pozorno pregledal vse tri avtomobile in dejal: — Če je to vse, kar premorete, mi raje vrnite dolar.

Beg pred belogardisti

Ob vsakih praznikih obuja stara mama spomine na vojne dni. Tako živo nam pripoveduje, da si s sestro lahko predstavljava, kako je bilo. Opisala bom, kako sta morala s starim očetom bežati v Italijo.

Belogardisti so ubili mojega strica Antona 12. oktobra 1944. Zato za naše domače ni bilo doma več varno. Umakniti so se morali na Travo. Odsila sta stara mama in stari oče. Tam sta ostala pet mesecev. V Loški potok sta morala po hrano, sicer ne bi mogla živeti. Bilo je namreč mnogo beguncev iz bližnje in daljne okolice.

Belogardisti iz postojanke v Ribnici so kontrolirali ozemlje vse do Drage. Vsakogar, ki je hotel s Trave v Loški potok, so ustavili in preiskali. Gorje, če so dobili pristaše partizanov!

Končno je postalo nevarno tudi na Travi. Zato so se odpeljali begunci z vozmi do Kolpe, od tam pa s kamioni v Belo Krajino. V Gradacu so en teden čakali na letalo v porušeni šoli. Imeli niso posteljnine, spali so na golih tleh.

Končno so jih z angleškim letalom odpeljali v Italijo v mesto Bari. Ko so izstopili, so jim postregli z belim kruhom in dobrih čajem. To je bila za tiste čase prava pojedina! V Bariju so stanovali v zidanih barakah. Takoj jih je pregledal zdravnik, kajti med begunci je bilo mnogo bolnih in izstradanih. Nudili so jim zdravniško pomoč in boljše hrano.

V tujini zdaj niso več pogrešali hrane. Hudo pa jim je bilo, ker niso vedeli, ali jim dom še stoji in ali so sinovi in hčere še živi.

Po dvanajst dnevnem bivanju v Bariju so begunce, med njimi tudi nioje stare starše, prepekljali s parnikom v Split. Ker je bilo morje nemirno, je dobila stara mama morskbo bolezen. To jo je spet izčrpalo.

Iz Splita so odpeljali begunce v vas Kambelovac, kjer so jih razporedili po stanovanjih. Tu

so končno dočakali svobodo. Na dan svobode, na tisti veliki dan, so v Splitu zagrmeli topovi. Na hribih okoli so zagoreli kresovi. Rakete so razsvetljevale noč nad mestom.

Nekateri begunci so zajokali od veselja, nekateri od žalosti za padlimi sinovi. V srca vseh pa se je naselila tiha skrb — kako priti domov. Porušene so bile železniške proge in mostovi. Zato je bilo treba počakati, da so promet vsaj zasilno vzpostavili. Končno so se vkrcali na ladjo in se z njo odpeljali do Novega. Tam so prenočili, zjutraj pa so jih s kamioni prepeljali na Reko.

Ko so prišli na Reko, so bili zelo veseli, saj je to pomenilo, da so že blizu doma.

Z vlakom so se potem odpeljali v Ljubljano in od tam v Ribnico.

Ko so prišli domov, so našli porušen dom. Hlev, nekoč poln živine, je zeval prazen. Mnogo časa in truda je bilo treba, da so si vsaj malo uredili dom. Najhuje pa je staro mamo bolela izguba dveh sinov. Se vedno ju ima v mislih. Ne mine noben dan, da se ne bi kaj o njiju pogovorila.

Nada Pajnič
V. razred, Loški potok

ALOJZU RAUHU
V POSLEDNJE SLOVO

Dne 1. januarja 1962 je v Slavskem Lazu na svojem domu umrl Alojz Rauh. Rodil se je 28. februarja 1881. leta kot sin malega kmeta. Življenjska pot tovariša Rauha je bila pot našega malega kmeta v boju za življenjski obstoj. Obdobje, v katerem je živel, je bilo obdobje težkega boja našega naroda. Alojz Rauh je vse to zelo dobro razumel in tako bil vedno v prvih vrstah borcev za našo svobodo in za lepše odnose med ljudmi.

Kot mlad fant si je našel življenjsko tovarišico, s katero sta preživela 54 let skupnega življenja. V zakonu sta dobila pet otrok, ki so vsi postali borci za napredek in lepše življenje naših delovnih ljudi.

Boj za obstoj je bil neizprosni. V prvi svetovni vojni je tovariš Rauh zmrazil po strelskih jarkih in spoznal svojo tragedijo življenja. Bil je dve leti v ruskem ujetništvu, kjer je spoznal ideje in cilje prve proletarske revolucije, katerim je ostal zvest vse svoje življenje. Vrnil se je v domovino in prinesel s seboj revolucionarne ideje velikega oktobra. Politično se je stalno boril v vrstah naprednega delavskega gibanja, postal je revolucionar, ki ni omahoval nikoli. Doma, v domovini ni imel obstoja, odšel je v tujino in 6 let delal po raznih rudnikih v ZDA. Tujina je njegov lik boreca še bolj izoblikovala, spoznal je, da si bo delovni človek samo s skupno borbo proti zatiralcem priboril svobodo. Vrnil se je spet v domovino.

Ko je staro Jugoslavijo zadela največja katastrofa v letu 1941, da so jo zaslužili fašistični osvajači, je tovariš Rauh dobro vedel, da je prišel čas težkega boja za osvoboditev. Že takoj ob začetku okupacije je postal aktivist OF in organiziral ljudi v oborožen upor. Ni se bal žrtve, njegov dom je postal žarišče narodnega upora v Slavskem Lazu in dolini Kolpe. Vsi naši borci so bili pri njem kakor doma. Tovariš Rauh je bil sekretar Terenskega odbora OF v Slavskem Lazu, predsednik Rajonskega odbora Banja Loka in končno tudi prvi predsednik Okrajnega ljudskega odbora Kočevje. Bil je tudi delegat Zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju.

Tudi v povojni izgradnji je bil vedno pri delu po vseh naših organizacijah. Za svoje delo je prejel več odlikovanj, največje priznanje pa so mu vedno izrekli stari borci, ki so tovariša Rauha cenili in spoštovali kot komunista, kot človeka, ki je imel vse svoje življenje vedno odprto srce za trpeče ljudi.

Dne 3. januarja je veliko starih borcev, predstavnikov oblasti, Občinskega komiteja ZK, množičnih organizacij, ZB in ostalih ljudi sprejelo pokojnega tovariša iz njegovega doma v Slavskem Lazu na pokopališče v Faro. Pred njegovo rojstno hišo sta se z ganljivimi besedami od njega poslovila tovariša Jože Klarič in Anton Skvarč. Pri odprtem grobu pa je v imenu političnih in družbenih organizacij občine Kočevje spregovoril Ignac Karničnik, ki je orisal lik tovariša Rauha, kot boreca in revolucionarja za pravice delovnih ljudi. Godba je igrala žalostinke, mešani pevski zbor DPD Svobode Kočevje pa je zapel dve pesmi.

OTROCI V ŠOLI MOZELJ PRI POUKU

46

Miza se je prekucnila, vedeževalka je omahnila za njo, Gray je priskočil in jo prestregel za roko. Dim ju je grizel v oči, ogenj je v vetru tulil okoli njiju.

Vedeževalka se je pognala proti vratom. Graya je potegnila kaka dva koraka za seboj, potem pa jo je zadržal.

»Pojdiva, prekleto!« je zavpila. »Saj bova živa zgorela!«

Tudi Gray je to vedel, zavedal pa se je tudi, da potekajo zadnje sekunde priložnosti: če je skrito tu, je zdaj zadnji trenutek.

Med tuljenjem vetra se je nagnil k njenemu ušesu in zavpil:

»Kje je sedela Beverly!«

»Pojdiva, pojdiva!« je jokala madame Juno in se mu skušala iztrgati. Z vsa težo se je zalepela vanj.

Gray se je mrzlično razgledoval po goreči kolibi, ki je bila po eni strani že vsa v plamenih. Obloga je padla, v kotu je opazil škafle iz lepen-

ke in knjige, ki so jih prav tako že oblizovali plameni.

»Beverly!« je vedeževalki zavpil v uho. »Odgovorite, kje je sedela! Česa se je dotaknila?«

Zajetna vedeževalka Juno je dregetala od strahu.

Potem se je domislil: »Karte za tarok! Kje so karte?«

Cisto iz sebe je bila zaradi dima in plamena. »Ven! Ven!« je vreščala.

»Kje so karte?« ji je spet zavpil v uho in jo stresel. »Karte, potem pa greva!«

Odprla je oči in mu vrgla strašno sovražen pogled. Potem se je zasukala in ga potegnila za seboj. Na enem koncu je privzdignila prevrnjeno mizo, segla v predal, vzela iz njega vrečko na zadrgo, jo odprla in privlekla na dan sveženj kart.

»Tu so!« je zavpila. »Tu jih imate, prekleto! Zdaj pa ven!« Kašelj zaradi dima ji je vzel glas.

Množica ljudi na ozki stezi je zavpila, ko sta skočila iz goreče barake. Najprej njej, potem pa še sebi je Gray otresele pepel in tleče ogorka z obleke. Gray je stiskal v levici sveženj igralnih kart, vedeževalkini prsti pa so se oklepali vratu steklenice z žganjem. Nekdo jima je prihitel naproti z železnim stolom v roki. Juno se je hvaležno spustila nanj, da je leseno ograjenje zaškrlopalo pod njeno težo.

Ljudje so se spremenili v gasilce. Stražnik je v splošnem vrvežu pozdravil Graya.

»Tu ste torej, Gray? Kapetan Zucker vas je klical!«

»Trenutek,« je rekel Gray, se obrnil in z očmi preletel množico. Nekdo je podtaknil ogenj.

Tisti nekdo je prisluškoval pri vedeževalkini kolibi. Vedel je, kaj išče Gray.

»Ali poznate Neila Pollarda?« je Gray vprašal stražnika, ki je odkimal.

»Naročili so nam, naj poiščemo vaš voz,« je povedal. »Domnevali so, da ste kje tu ob zalivu. Zasledili smo vaš voz...«

»Pollard,« je pohitil Gray, »kakih sto petinšestdeset centimetrov visok, lepo oblečen, kodrastih las, star okoli petintrideset let. Ali ste videli takega človeka?«

Stražnik se je ozrl po množici. »Doslje še ne,« je rekel. »Zdaj bom pazil. Saj boste ostali v bližini, kajne? Kapetan Zucker je na poti sem. Ali veste, zakaj je izbruhnil požar?«

Gray je vrgel pogled na kolibo, kjer je veter tuleče razpihoval plamene. Zaradi vročine so se ljudje umaknili, Gray in stražnik sta stopila za njimi.

Pollard lahko postane nevaren,« je Gray povedal policaju. »Mislim, da je on zažgal. Verjetno je oborožen. Tudi na madame Juno bo treba paziti. Nihče ne more reči, za kaj se bo odločil Pollard.«

Ko je vedeževalka Juno slišala svoje ime, je odmaknila steklenico z ustnic in debelo pogledala Graya.

»Ti pasji sin!« je zavpila, Gray pa se ji je nasmehnil.

Gray se je zavedal, da drži v roki težki sveženj igralnih kart. Ni mogel dlje odlašati, moral je preveriti svojo teorijo. Morda bi bilo boljše, če bi počakal na kapetana Zuckerja, toda skušnjava je bila prehuda. Odmaknil se je od požara in stopil nekaj korakov vstran od množice, obrnil vetru hrbet in odprl škaflico z igralnimi kartami.

Nekoč so bile reke lepe, je pomislil, ko jih je počasi predeval. Sredi kupčka je naletel na nekaj tanjšega, tako lahkega, da je le malo manjkalo, pa bi bil veter tisto odnesel. Med palecem in kazalcem je držal Gray tisto reč: prav majhen negativ, temen celuloidni pravokotnik. Slika — toda česa? Dvignil je roko in obrnil negativ proti svetlobi.

Pričakoval je to in ono, našel pa je le posnetek s strojem natipkanih vrstic, skoraj polno stran nečesa. Posnetek je bil mnogo premajhen, da bi s prostim očesom razločil črke. Gray je kar gorel od nestrpnosti. Moral bo počakati, da pride do povečevalnika, šele potem bo vedel, ali je našel sploh kaj uporabnega. Sam pri sebi je bil prepričan, da je našel tisto pravo, dokaza pa le še ni imel.

Film je spravil med igralne karte, ki jih je shranil v škaflico. Že je dvignil roko, da bi pomahal stražniku, tisti trenutek pa je začutil pritisk na rebra.

»Kar lepo tiho in pri miru,« se je oglašil nekdo za njegovim hrbtom. »Molčite! Spustite roko! Zdaj pa naprej!«

»Trenutek,« je rekel Gray. »Jaz bom...« Cev samokresa je pritisnila močneje. »Molčite, sem rekel!«

Stražnik je gledal naravnost proti Grayu, ki se mu je kljub čudnemu položaju nasmehnil. Stražnik je pomahal z roko.

»Kar v bližini ostanite!« je rekel stražnik. »Čez kako minuto pridem k vam!«

Samokres je rinil Graya vstran od množice. »Hodite!«, je rekel glas za njegovim hrbtom. »Počasi! Zdaj malo na stran, tako... Kar naprej!«